

Startupeilla tarkoitetaan yleensä nuoria, voimakkaan kasvuhakuisia yrityksiä, joiden tarkoituksena on kehittää ja tuoda markkinoille uusia, innovatiivisia tuotteita tai palveluita. Startupeilla on potentiaalia olla merkittäviä innovaatioiden kehittäjiä, työpaikkojen luoja, elinkeinoelämän uudistajia ja taloudellisen kasvun ajureita.

Suomesta on viime vuosina noussut merkittäviä startup-yrityksiä, ja maahan on saatu paljon startupien kasvurahaa. Lapissa startup-toiminta on kuitenkin ollut vähäistä. Tarve kasvuhakuisten ja kansainvälistymiseen pyrkivien yritysten tukemiselle on tuotu esiin mm. useissa maakunnan kehittämislinjauksissa.

Startupien tavoitteena on voimakas kasvu. Tämän onnistuminen edellyttää tukipalveluiden, osaamisen ja rahoituksen saatavuutta sillä alueella, josta ne ponnistavat. Käsillä oleva hanke vastaa tähän tarpeeseen perustamalla Rovaniemelle ja Kemi-Tornioon monialaisen startupyrityshautomon sekä käynnistämällä alueellisen startup-ekosysteemin toiminnan.

Hankkeen kohderyhmänä ovat korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset, kunnat, niiden kehittämisyritykset sekä osittain myös pk-yritykset. Välillisiä kohderyhmiä ovat lappilaiset uutta, innovatiivista ja kasvuun tähtäävää yritystoimintaa suunnittelevat ihmiset ja tiimit, joilla ei ole y-tunnusta tai toimivaa yritystä, erityisesti hankepartnerioppilaitosten työikäiset opiskelijat.

Startup-hautomoiden ideana on tarjota yritysideoita kehittäjille tukea esim.

liiketoimintamallin kehittämiseen, idean toimivuuden arviointiin, rahoitukseen saamiseen ja yrittäjälähtöisyyteen. Hankkeessa perustettava, Rovaniemellä ja Kemi-Torniossa sekä verkossa toimiva startup-hautomon on monialainen ja sen läpileikkaavina teemoina ovat vihreä siirtymä ja digitalisaatio.

Startup-ekosysteemi on alueellinen yhteistyöverkosto, joka tukee startupien syntymistä sekä kehittymistä. Sen ytimessä ovat yrittäjyydestä kiinnostuneet ihmiset ja innovaattorit sekä jo perustetut startup-yritykset. Ekosysteemin kuuluu lisäksi muita yrityksiä, korkeakouluja, oppija tutkimuslaitoksia, yritysten tuki- ja kehittämispalveluita, rahoittajia, sijoittajia sekä alueellisia päättäjiä. Toimivalle startup-ekosysteemille tyypillistä on toimijoiden keskinäinen yhteistyö, avoimuus ja luottamus, tiedon ja osaamisen jakaminen sekä epäonnistumisen näkeminen uutena mahdollisuutena. Tällaisessa ekosysteemissä on saatavilla asiantuntemusta, tukea, mentorointia ja rahoitusta, jotka tukevat startupien kehittymistä.

Hankkeessa käynnistettävä Rovaniemen ja Kemi-Tornion alueella toimiva startup-ekosysteemi suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa niin, että siinä eri taustaisten, eri toimialoilta tulevien ihmisten yhteistyö ja verkottuminen luovat lisäarvoa sekä yrittäjiksi aikoville että alueen olemassa oleville yrityksille.

Lapin toimintaympäristö asettaa haasteita startup-yrittäjyydelle. Lapissa on pitkät välimatkat, suuri määrä pieniä yrityksiä ja pienehkö väkiluku. Maakunnan startup-kulttuuri on vähäistä ja yksityinen pääomarahotus niukkaa. Maakunnan haasteiden – ja mahdollisuuksien – vuoksi hanke käynnistyy tarpeiden ja toimintaympäristön analyysillä ja vastaavien alueiden startuptoiminnan benchmarkkauksella. Näiden avulla luodaan alustava konsepti startup-hautomon ja -ekosysteemin toiminnasta. Konsepti on pohjana hautomon ja ekosysteemin kohde- ja sidosryhmien kanssa tehtävälle yhteiskehittämiselle, jossa luodaan hautomon ja ekosysteemin toimintamalli. Ekosysteemyhteistyötä ja hautomotoimintaa kehitetään sidosryhmien kanssa pilotoimalla. Hautomon ja ekosysteemin tunnettuutta rakennetaan hankkeessa pitkäjänteisesti.

Yksi hankkeen tavoitteista on myös houkutelua alueelle yksityistä pääomaa ja sijoittajia.

Lisäksi hankkeessa käynnistetään esisiemenrahasto, joka tukee startup-yrittäjiksi pyrkiviä opiskelijoita. Startup-kulttuurin ja -ekosysteemin luominen on pitkäjänteistä työtä. Hankkeen tarkoituksena on luoda vakaa pohja Lapin startup-kulttuurin kehittymiselle. Tätä varten hankkeessa painotetaan startup-ekosysteemin ja hautomotoiminnan vakiinnuttamista ja toiminnan jatkumista ilman ulkopuolista rahoitusta.

Hankkeen tuloksena startup-yrittäjyyden edellytykset Lapissa paranevat. Pitemmällä aikavälillä hanke tukee Lapin elinkeinotoiminnan uudistumista ja elinvoimaisuutta maakunnan osaamisvahuuksien ja erityispiirteiden pohjalta. Hanke lisää Lapin veto- ja

pitovoimaa: yrittäjyyden edellytyksiä tukevat toimet sekä vahva startup-ekosysteemi ehkäisevät osaajien poismuuttoa sekä houkuttelevat alueelle uutta luovasta yrittäjyydestä kiinnostuneita ihmisiä, yrityksiä ja rahoittajia. Hanke vahvistaa Lapin innovaatio- ja yrittäjyyskulttuuria hyödyntäen pohjoisen ympäristön ja arktisen liiketoiminnan sekä kaksoissiirtymän tuomat kasvumahdollisuudet.